

Dosarul nr. 2ra-1230/2022
2-19178330-01-2ra-02092022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (O. Parfeni)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (L. Pruteanu, I. Țurcan, Iu. Cotruță)

Î N C H E I E R E

02 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursurilor depuse de către Dubalari Larisa și de către Guțu Ion,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Dubăleri Larisa împotriva lui Ion Guțu cu privire la repararea prejudiciului moral, împotriva deciziei din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 05 noiembrie 2019, Dubalari Larisa a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Guțu Ion cu privire la încasarea sumei de 240 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

În motivarea cererii a indicat că, mai mult de 10 ani este supusă calomniei din partea lui Ion Guțu, fostul ginere, care s-a aflat în căsătorie cu fiica sa, Guțu Elena. Chiar de la încheierii căsătoriei le-a oferit casă și masă, iar ulterior, Guțu Ion a insistat să-i cumpere apartament pe numele său, însă primind refuz, a adresat amenințări și injurii. Bani de la nuntă achitați tot ea, Guțu Ion a vrut să-i dea cu împrumut ca să trăiască din dobândă, însă ea și fiica s-au împotrivit.

La numai trei luni după ce s-a născut nepoțica, Guțu Ion și-a luat lucrurile și a plecat din familie, refuzând să contribuie la întreținerea copilului. A rămas dînsa ca bunică în vârstă de 70 ani, să aibă grijă și să ajute financiar, cât și moral fiica și nepoțica.

A relatat că timp de patru ani până la adoptarea hotărârii privind desfacerea căsătoriei, Guțu Ion nu a contribuit cu nimic la întreținerea copilului. Pîrîtul a acumulat datorii enorme la pensia alimentară de peste 46 000 de lei pentru anii 2017-2018. Recent, le-a acționat în judecată solicitând modificarea cuantumului pensiei alimentare, modalitatea de calcul a acesteia și obligarea reclamantei de a respecta graficul de întrevederi stabilit de către Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului Botanica.

Reclamanta a menționat că, a investit toate rezervele sale pentru a procura

copilului apartament cu trei camere, pentru asigurarea copilului cu tot ce este necesar.

Ulterior, Dubalari Larisa a depus cerere de completare a cerințelor prin care a solicitat încasarea de la Guțu Ion a sumei de 1 240 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat.

În motivarea cererii a indicat că, la data de 19 decembrie 2019, după finisarea ședinței de judecată privind încasarea pensiei alimentare, pârâtul fiind în incinta Judecătorei, pe adresa mun. xxxx, a agresat-o fizic, fapt stabilit de către organele de drept. În urma sesizării, în privința lui Guțu Ion a fost întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție în baza art. 354 din Codul contravențional, fiindu-i aplicată sancțiune sub formă de amendă. În urma leziunilor primite a avut nevoie de ajutor medical, tratament medicamentos și regim limitat o săptămână de zile. A afectat-o faptul că a fost bătută în fața fiicei sale și a nepoatei minore, care a plâns, s-a stresat și refuză să comunice cu persoanele de gen masculin, deoarece le consideră violente.

A mai invocat că s-a adresat în instanța de judecată și a obținut o ordonanță de protecție în privința pârâtului.

A solicitat reclamanta încasarea de la Guțu Ion a prejudiciului moral pentru suferințele morale și psihice.

Prin hotărârea din 16 septembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Dubalari Larisa împotriva lui Guțu Ion cu privire la repararea prejudiciului moral.

S-a încasat de la Guțu Ion în beneficiul Larisei Dubalari suma de 500 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 27 septembrie 2021, Dubalari Larisa, a depus cerere de apel prin care a solicitat casarea parțială a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei decizii noi, prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată.

La 11 octombrie 2021, Guțu Ion, a depus cerere de apel prin care a solicitat casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei decizii noi, prin care să fie respinsă integral cererea de chemare în judecată.

Prin decizia din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Guțu Ion, a fost admis apelul declarat de Larisa Dubalari, modificată hotărârea din 16 septembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, prin majorarea sumei încasate cu titlu de prejudiciu moral de la suma de 500 de lei, la suma de 2 000 de lei.

S-a încasat de la Guțu Ion în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 75 de lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că la determinarea compensației pentru prejudiciul moral o importanță deosebită au avut-o valorile morale lezate pentru persoana învinuită urmare a acțiunilor ilicite ale altei persoane. În cazul suportării unui prejudiciu moral, fiecare persoană prejudiciată acordă o prețuire diferită valorilor lezate. Astfel, având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, natura dreptului lezat, caracterul și gravitatea suferințelor suportate, statutul social al persoanei, instanța a apreciat cuantumul prejudiciului moral la suma de 2 000 de lei, ca fiind o compensație ce ar aduce o satisfacție echitabilă Larisei Dubalari.

A mai relatat Curtea de Apel Chișinău că la stabilirea cuantumului

despăgubirilor se impune necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit, care să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie venituri nejustificative. Or, suma de 2 000 de lei constituie o satisfacție echitabilă și rezonabilă, proporțională criteriilor stabilite și circumstanțelor cazului.

La 12 august 2022, Dubalari Larisa, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel din 14 iunie 2022 prin care a solicitat casarea în parte a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei decizii noi prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată.

În motivarea cererii de recurs s-a invocat că instanța de apel, corect a apreciat faptul încălcării dreptului recurentei, însă în partea încasării prejudiciului moral soluția instanței de apel este incorectă. Dauna morală constă în atingerea adusă personalității, demnității, onoarei, prestigiului profesional și altor valori similare.

Menționează recurenta că suma prejudiciului moral este foarte mizeră și este disproporțională în raport cu prejudiciul adus. Astfel, instanțele de judecată urmează să deducă producerea prejudiciului moral din simpla existență a faptei ilicite de natură să producă un asemenea prejudiciu.

La 20 octombrie 2022, Guțu Ion, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat casarea deciziei din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei decizii noi de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs a invocat că instanța a denaturat esența relațiilor juridice care urmau să fie aplicate cazului dat, astfel denaturând esența litigiului. De asemenea au fost aplicate eronat normele de drept material și procedural, iar concluziile, motivele și argumentele invocate în conținutul hotărârii sunt neîntemeiate și ilegale, deoarece sunt contradictorii și lipsite de o justificare legală.

A relatat recurentul că prin comportamentul său nici unul din drepturile personale nepatrimoniale ale reclamantei, Dubalari Larisa, nu au fost prejudiciate.

La 02 septembrie 2022 și la 21 octombrie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copiile cererilor de recurs, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisorile de însoțire anexate la materialele dosarului (f.d. 33, 42, vol. 2).

La 27 octombrie 2022, Dubalari Larisa, a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat respingerea cererii de recurs depusă de Guțu Ion.

Cu referire la termenul de declarare a recursurilor, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 14 iunie 2022. Decizia motivată a fost expediată participanților la proces, la data de 23 august 2022, însă date despre recepționarea acesteia lipsesc (f.d. 18, vol.2).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, instanța de recurs constată că Dubalari Larisa a depus cerere de recurs la 12 august 2022, iar Guțu Ion, a depus cerere de recurs la data de 20 octombrie 2022, astfel, ambii recurenți s-au conformat prevederilor legale, declarând recurs împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea

despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursurilor completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursurilor sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurențelor cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursurile declarate nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmerts c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursurile declarate de către Dubalari Larisa și de către Guțu Ion, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de către Dubalari Larisa și de către Guțu Ion.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Galina Stratulat

Victor Burduh